

Студент 2 курсу

факультету економіки і права ХНЕУ ім. С. Кузнеця

РОЛЬ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ В ЄС

Анотація. Розглянуто роль інтеграції України до Європейського Союзу. На основі вивчення нинішнього становища країни виявлено пріоритетний вибір щодо шляху розвитку країни в бік співпраці з ЄС чи вступу до Митного Союзу.

Аннотация. Рассмотрена роль интеграции Украины в Европейский Союз. На основе изучения нынешнего положения страны выявлен приоритетный выбор относительно пути развития страны в сторону сотрудничества с ЕС или вступления в Таможенный Союз.

Annotation. The paper examines the role of Ukraine's integration into the European Union. Based on the study of the current situation of the country, the priority selection of cooperation with the EU or joining to the Customs Union was identified.

Ключові слова: інтеграція держави, угода з асоціацією, євроінтеграція.

Тема інтеграції є актуальною у зв'язку з роллю Європейського Союзу (ЄС) у сучасному світі, а також з тим, що вступ України до цієї організації набуває все більшої значущості.

Проблему євроінтеграції розглядали такі вчені, як: Г. Чорнобай, Р. Малапура, А. Довгерта, А. Заяць, І. Кравчук, В. Муравйов, Ю. Шемшученко та ін.

Метою даної статті є визначення ролі інтеграції України в ЄС та виявлення найвигіднішого курсу для України в сучасних умовах.

ЄС – унікальне міжнародне явище. Він поєднує ознаки міжнародної організації і держави, проте формально не є ні тим, ні іншим. Союз не є суб'єктом міжнародного публічного права, проте має повноваження на участь у міжнародних відносинах і відіграє в них важливу роль [1]. Також ця організація досягла значного рівня уніфікації права, політичної інтеграції, соціального забезпечення, економічного співробітництва та культурного розвитку за роки свого існування.

Європейська інтеграція – це напрям розвитку континенту, який визначить як ситуацію в самій Європі в третьому тисячолітті, так і її місце у світі. Від часу свого заснування Європейський Союз поступово перетворився на один із найпотужніших фінансово-економічних і політичних центрів світу, ключовий компонент новоствореної архітектури європейської безпеки, ядро системи європейських цінностей і стандартів [2].

Для України шлях до європейської інтеграції – це розвиток економіки, залучення іноземних інвестицій, створення нових робочих місць, підвищення конкурентної спроможності товару, поширення вітчизняного товару на світові ринки, і насамперед – на ринок Європейського Союзу.

Співпраця України з ЄС дає можливість отримати можливість на розвинення економіки країни, яке сприятиме підвищенню життєвого рівня населення.

Курс України на євроінтеграцію найбільш виразно проявляється у тому, що постійно зростає потік трудових мігрантів на Захід. Це зумовлено тим, що в західних країнах зростає дефіцит трудових ресурсів, збільшується частка населення похилого віку та ін.

Свій курс на співпрацю з ЄС Україна почала дуже давно. Про це свідчать такі події. У 1998 році набуває чинності угода "Про партнерство та співробітництво між ЄС та Україною". У 2005 році ухвалено "План дій Україна – ЄС". У 2007 році розпочато переговори про укладання далекосяжної "Угоди про асоціацію" (УА) між Україною та ЄС. У 2007, 2008 та 2009 роках ЄС мобілізує свій механізм цивільного захисту – для першої оцінки екологічної шкоди та боротьби проти забруднення Керченської затоки; для оцінки рівня поєдени Дністрі та Пруті, для допомоги Україні в боротьбі проти пандемії грипу, а також у запобіганні потенційного руйнування дамби в Калуші. У 2008 році набувають чинності угоди про спрощене оформлення віз та про реадмісію. Розпочато візовий діалог, метою якого є досягнення у довгостроковій перспективі безвізового режиму. У 2008 році Україна приєдналася до Світової організації торгівлі СОТ, відкриваючи цим шлях до переговорів про всебічну зону вільної торгівлі з ЄС. У 2008 – 2009 роках, у рамках інвестиційного інструменту сусідства, ЄС виділя понад €20 мільйонів на виконання п'ятиох проектів в Україні, переважно у сфері енергетики. У 2007 – 2010 роках пакет допомоги Україні в рамках Європейського інструменту сусідства і партнерства складає €494 мільйонів; додаткові €28,6 мільйонів надаються в рамках Інструменту підтримки врядування. У 2011 – 2013 роках оголошений Єврокомісією індикативний пакет допомоги Україні в рамках Європейського інструменту сусідства і партнерства складає €470,1 мільйонів [3].

Світовий досвід свідчить, що економічна інтеграція між країнами обумовлена, як правило, інтенсивною торгівлею, але саме зовнішньою. В Україні зовнішня торгівля поки що не створила суттєвих передумов для інтеграції. За останні 16 років зовнішня торгівля України розвивалася нерівномірно, також зовсім не мала чітких тенденцій до формувань, які сприяли б інтеграції. На початку 90-х зовнішня торгівля України в основному припадала на країни СНД. Але за 16 років частка країн Митного Союзу (МС) у зовнішньому товарообігу України скоротилася з 49,3 до 36,7 % [4]. Таке зниження товарообігу України з країнами СНД лише частково компенсувалося через зростання зовнішньої торгівлі України з ЄС. Головним чином такого скорочення було компенсовано збільшенням

товарообігу з іншими країнами світу.

У цій сфері Україна істотним чином відійшла від СНД, в тому числі від країн МС, але також можна сказати, що вона й мало наблизилася до ЄС, і в основному концентрувала свою зовнішню торгівлю з іншими країнами.

Разом із тим ефективність зовнішньої торгівлі України з країнами – потенційними інтеграторами, постійно знижується. Так, за останні 16 років від'ємне сальдо зовнішньої торгівлі України

з ЄС зросло майже у вісім разів (з -1,2 млрд дол. до -9,2 млрд дол.) при зростанні товарообігу лише в 5,4 рази. За цей же період від'ємне сальдо зовнішньої торгівлі України з МС теж зросло майже

в чотири рази (з -3 млрд дол. до -11,7 млрд дол.) при збільшенні товарообігу тільки в 3,6 рази. При цьому сальдо торгівлі України з іншими країнами світу за цей період було позитивним, і воно зросло з 1 млрд дол. до 5,1 млрд дол., тобто вп'ятеро, при зростанні товарообігу в 6,5 рази [4].

Разом із тим структура зовнішньої торгівлі України свідчить, що вона не має конкурентного характеру. Частковий збіг українського експорту машин і матеріалів з ЄС і МС є тільки по групах, але практично немає за номенклатурними позиціями. Аналогічно, часткове збіг імпорту

з ЄС і МС по машинах та обладнання, матеріалів і товарів теж тільки за групами, але практично відсутній за номенклатурними позиціями. Отже, за географічною структурою зовнішньої торгівлі ЄС і МС не є для України конкурентами між собою. Тому незалежно від вибору інтеграційного спрямування (або МС, або ЄС), Україна дуже зацікавлена в інших, а саме не інтеграційних напрямках зовнішньої торгівлі.

Отже, можна виділити основні положення щодо вибору України на курс євроінтеграції. По-перше, те, що обсяги зовнішньої торгівлі України з ЄС поки не є визначальними для євроінтеграції, але її ефективність – дуже низька і досить незбалансована. На даний час імовірність, що прийняття неадекватних умов Угоди про зону вільної торгівлі між ЄС і Україною призведе до ще більшого дисбалансу у зовнішній торгівлі України, дуже велика. По-друге, те, що Україна в основному бачить позитивним курс на євроінтеграцію, тому що скоріше за все наша країна отримає фінансову допомогу для підняття економіки країни. Але не для цього треба прагнути до ЄС, а, в першу чергу, для того, щоб це був для України стимул підвищення соціальних умов, розвинення економіки та інших факторів, які, на жаль, зовсім не розвинуті, але дуже добре працюють в країнах ЄС. По-третє, те, що прийняття угоди про асоціацію та про зону вільної торгівлі є дуже важливим етапом вибору і руху вперед. Для України це своєрідна перевірка на зростання до євростандартів за всіма основними параметрами – економічними, соціальними, правовими, гуманітарними, політичними, громадськими.

Як нещодавно висловився колишній голова Єврокомісії Романо Проді, Україна важлива для Європи як джерело економічного зростання та енергетичної безпеки. Людський, інженерно-технічний потенціал і земельні багатства України допоможуть продовжити перетворення Європи в центр світового масштабу [5]. Тому інтеграція України – важлива складова майбутнього розвитку країни.

Наук. керівн. Кліменко О. М.

Література: 1. Все про ЄС [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://euinfo.tu.t.su>. 2. Чернобай Г. В. Переваги та недоліки вступу України до європейського союзу / Г. В. Чернобай. – К. : Економіка України. – 2012. – № 9. – 3 с. 3. Європейська інтеграція України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://uk.wikipedia.org/wiki/Європейська_інтеграція_України. 4. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>. 5. Вовлечение Украины в высших интересах Европы – Романо Проди [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.vv.com.ua/news/15902>.